

I

(Seadusandlikud aktid)

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 445/2014/EL,

16. aprill 2014,

millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinna” aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõike 5 esimest taanet,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamusi ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) eesmärk on luua Euroopa rahvaste üha tihedam liit ning liidule antakse muu hulgas ülesanne soodustada liikmesriikide kultuuri õitsengut, austades nende rahvuslikku ja piirkondlikku mitmekesisust ning rõhutades samas ühise kultuuripärandi tähtsust. Seoses sellega toetab ja täiendab liit vajaduse korral liikmesriikide meetmeid Euroopa rahvaste kultuuri ja ajaloo alaste teadmiste parandamiseks ja levitamiseks.
- (2) Euroopa Komisjoni 10. mai 2007. aasta teatises Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta üleilmastavas maailmas, mille nõukogu kiitis heaks oma 16. novembri 2007. aasta resolutsioonis ⁽³⁾ ning Euroopa Parlament oma 10. aprilli 2008. aasta resolutsioonis, ⁽⁴⁾ on seatud liidu edasise tegevuse eesmärgid kultuurivaldkonnas. Liidu tegevus peaks edendama kultuurilist mitmekesisust ja kultuuridevahelist dialoogi, kultuuri kui loovuse allikat majanduskasvu ja töökohtade loomise kontekstis ning kultuuri kui liidu rahvusvaheliste suhete olulist mõjurit.
- (3) UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooniga, mis jõustus 18. märtsil 2007 ja millega liit on ühinenud, soovitakse kaitsta ja edendada kultuurilist mitmekesisust, soodustada kultuuridevahelist suhtlust ning parandada kohalikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil kultuurilise mitmekesisuse väärtuse teadvustamist.

⁽¹⁾ ELT C 113, 18.4.2012, lk 17 ja ELT C 17, 19.1.2013, lk 97.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 24. märtsi 2014. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽³⁾ ELT C 287, 29.11.2007, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 247 E, 15.10.2009, lk 32.

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1622/2006/EÜ⁽¹⁾ kehtestati kultuurisündmusega „Euroopa kultuuri-pealinn” seotud meede aastateks 2007–2019.
- (5) Euroopa kultuuripealinnade hindamistest ja avalikust arutelust meetme tuleviku üle pärast 2019. aastat on selgunud, et see on järk-järgult saanud üheks kõige suurejoonelisemaks ning samas ka Euroopa kodanike poolt üheks enim hinnatud kultuurialgatuseks. Sellest tulenevalt tuleks kehtestada uus meede aastateks 2020–2033.
- (6) Lisaks meetme „Euroopa kultuuripealinnad” esialgsetele eesmärkidele, milleks oli Euroopa kultuuride rikkuse, mitmekesisuse ja ühiste joonte rõhutamine ning Euroopa kodanike suurema vastastikuse mõistmise edendamine, on Euroopa kultuuripealinna tiitlit (edaspidi „tiitel”) kandnud linnad sellele samm-sammult lisanud uue mõõtme, kasutades tiitliaasta mõju linna asjakohaste strateegiatega ja prioriteetide kohaselt linna üldisema arengu soodustamiseks.
- (7) Käesoleva otsusega loodava meetme eesmärgid on täielikus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1295/2013⁽²⁾ loodud programmiga „Loov Euroopa”, mille sihtideks on Euroopa kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kaitsmine, arendamine ja toetamine, Euroopa kultuuripärandi edendamine ning Euroopa kultuuri- ja loomesektori, eelkõige audiovisuaalsektori konkurentsivõime tugevdamine, püüdes toetada arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu. Need eesmärgid peaksid samuti aitama tugevdada ühtsesse kultuuriruumi kuulamise tunnet ning õhutada kultuuridevahelist dialoogi ja vastastikust mõistmist.
- (8) Kõnealuste eesmärkide saavutamiseks on oluline, et tiitlit kandvad linnad püüaksid luua sidemeid ühest küljest oma kultuuri- ja loomesektorite ning teisest küljest muude sektorite, nagu haridus, teadustöö, keskkond, linnaarendus või kultuuriturism, vahel. Varasem kogemus on näidanud eelkõige seda, et meetmel „Euroopa kultuuripealinnad” on suur potentsiaal kohaliku arengu ja kultuuriturismi katalüsaatorina, nagu on välja toodud ka Euroopa Komisjoni 30. juuni 2010. aasta teatises „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht — uus Euroopa turismi tegevuskava”, mida nõukogu oma 12. oktoobri 2010. aasta järeldustes toetas ning mille Euroopa Parlament oma 27. septembri 2011. aasta resolutsioonis⁽³⁾ heaks kiitis.
- (9) Samuti on oluline, et tiitlit kandvad linnad püüaksid edendada sotsiaalset kaasamist ja võrdseid võimalusi ning annaksid kõik endast oleneva, et tagada kõikide kodanikuühiskonna rühmade võimalikult suur osalemine kultuuriprogrammi ettevalmistamises ja rakendamises, pöörates seejuures erilist tähelepanu noortele ning tõrjutud ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele.
- (10) Hindamised ja avalik arutelu on ka veenvalt näidanud, et Euroopa kultuuripealinna tiitliga võib kaasnedagi palju eeliseid, kui üritus on põhjalikult ette valmistatud. Kuigi tegemist on eelkõige kultuurisündmusega, võib see kaasa tuua märkimisväärsed sotsiaalsed ja majanduslikud eelised, eriti kui sündmus on osa linna pikemaajalisest kultuurikesksest arengustrateegiast.
- (11) Samas on meetme „Euroopa kultuuripealinnad” rakendamine väga keeruline ülesanne. Terve aasta kestva kultuuri-programmi korraldamine on paljunõudev ettevõtmine ja mõned tiitlit kandvad linnad on sellest võimalusest paremini kasu lõiganud kui teised. Seetõttu tuleks meedet täiendada, et aidata kõikidel linnadel tiitlist võimalikult palju kasu saada.
- (12) Tiitel peaks olema jätkuvalt mõeldud üksnes linnadele, sõltumata nende suurusest, kuid laiema avalikkuseni jõudmiseks ja sündmuse mõju suurendamiseks peaks nendel linnadel olema endiselt võimalus kaasata ka neid ümbritsevaid piirkondi.
- (13) Tiitlit tuleks jätkuvalt anda spetsiaalselt koostatud ja tugeva Euroopa mõõtmega kultuuriprogrammi alusel. See kultuuriprogramm peaks olema osa pikaajalisest strateegiast, millel oleks kestav mõju kohalikele majandusele ning kultuurilisele ja sotsiaalsele arengule.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1622/2006/EÜ, millega kehtestatakse kultuurisündmusega „Euroopa kultuuripealinn” seotud ühenduse meede aastateks 2007 kuni 2019 (ELT L 304, 3.11.2006, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1295/2013, millega luuakse programm „Loov Euroopa” (2014–2020) ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1718/2006/EÜ, nr 1855/2006/EÜ ja nr 1041/2009/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 221).

⁽³⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 41.

- (14) Liikmesriikide kronoloogilisel nimekirjal põhinev kaheetapiline valikumenetlus, mille viib ellu sõltumatute ekspertide komisjon, on osutunud õiglaseks ja läbipaistvaks. See on võimaldanud linnadel oma taotlusi eelvaliku ja lõppvaliku tegemise etapi vahel eksperdikomisjoni nõuannetele tuginedes parandada ning on taganud tiitli võrdse jaotumise liikmesriikide vahel. Meetme „Euroopa kultuuripealinnad” järjepidevuse tagamiseks ning kõikide ekspertide üheaegse väljavahetamisega kaasneva kogemuste ja teadmise kaotamise vältimiseks peaks ekspertide välja vahetamine olema järkjärguline.
- (15) Jätkuvalt tuleks tagada riikide ekspertiis, võimaldades liikmesriikidel määrata valimise ja seirega tegelevasse eksperdikomisjoni kuni kaks eksperti.
- (16) Valikukriteeriumid tuleks selgemalt sõnastada, et anda kandidaatlinnadele paremaid juhiseid tiitli saamiseks nõutavate eesmärkide ja tingimuste kohta. Kõnealusel kriteeriumid peaksid olema ka hõlpsamalt mõõdetavad, et eksperdikomisjonil oleks lihtsam linnad välja valida ja nende üle seiret teostada. Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata kandidaatlinnade pikaajalise kultuuripoliitika strateegia raames kavandatavale järeltegevusele, millel võivad olla kestvad kultuurilised, majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed.
- (17) Kandidaatlinnad peaksid asjakohasel juhul kaaluma võimalust taotleda rahalist toetust liidu programmidest ja fondidest.
- (18) Kultuuripealinnaks nimetamise ja tiitliaasta vahele jääv ettevalmistamisperiood on meetme „Euroopa kultuuripealinnad” edu jaoks ülioluline. Sidusrühmad on valdavalt üksmeelel, et otsusega nr 1622/2006/EÜ kehtestatud tiitliga kaasnevad meetmed on olnud asjaomastele linnadele väga kasulikud. Neid meetmeid tuleks edasi arendada, eriti sagedasemate seirekoosolekute ja eksperdikomisjoni ekspertide visiitide kaudu asjaomastesse linnadesse, samuti senisest veelgi tihedama kogemuste vahetamise abil nii endiste, praeguste ja tulevaste tiitlit kandvate kui ka kandidaatlinnade vahel. Samuti võivad tiitli pälvinud linnad luua tihedamaid sidemeid teiste tiitlit kandvate linnadega.
- (19) Otsusega nr 1622/2006/EÜ loodud Melina Mercouri auhind on omandanud tugeva sümboolse väärtuse, mis ületab tunduvalt tegeliku rahasumma, mille Euroopa Komisjon võib auhinnaks anda. Tagamaks, et kultuuripealinnadeks nimetatud linnad täidaksid võetud kohustusi, tuleks auhinna raha maksmise tingimused muuta rangemaks ja selgemaks.
- (20) Samuti on tähtis, et asjaomased linnad tootsid kõigis oma teabematerjalides esile, et käesoleva otsusega loodav meede on liidu meede.
- (21) Euroopa Komisjoni korraldatud eelmiste Euroopa kultuuripealinnade hindamine, mis põhineb kohalikul tasandil kogutud andmetel, ei ole suutnud pakkuda esmaseid andmeid tiitliaasta mõju kohta. Sellest tulenevalt peaks linnadel olema hindamisprotsessis juhtroll.
- (22) Varasem kogemus on näidanud, et kandidaatriikide osalemine võib aidata neid liidule lähendada, rõhutades Euroopa kultuuride ühiseid jooni. Seetõttu tuleks käesoleva otsusega loodav meede pärast 2019. aastat avada ka kandidaatriikidele ja potentsiaalsetele kandidaatidele.
- (23) Käesoleva otsusega hõlmatud ajavahemikul, st aastatel 2020–2033 tuleks kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide linnadel lubada esitada oma kandidatuur ainult ühel tiitlikonkursil, et tagada liikmesriikide linnadega võrdsed tingimused. Lisaks sellele, pidades jällegi silmas võrdsust liikmesriikidega, on igal kandidaatriigil või potentsiaalsel kandidaadil lubatud kõnealusel ajavahemikul tiitlit kanda vaid ühel korral.
- (24) Otsus nr 1622/2006/EÜ tuleks kehtetuks tunnistada. Samas tuleks selle sätteid jätkuvalt kohaldada kõigi juba nimetatud või nimetamist ootavate kultuuripealinnade suhtes kuni aastani 2019.
- (25) Kuna käesoleva otsuse eesmärke, nimelt kaitsta ja edendada kultuuride mitmekesisust Euroopas, tuua esile nende ühiseid jooni ja toetada linnade pikaajalist arengut kultuuri abil, ei ole võimalik liikmesriikide tasandil piisavalt saavutada, võttes eelkõige arvesse vajadust valimiseks ja seireks vajalike ühiste, selgete ja läbipaistvate kriteeriumide ja menetluste ning põhjaliku liikmesriikidevahelise koordineerimise järele, küll aga saab neid meetme ulatuse tõttu ja soovitud mõju arvesse võtmiseks paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Meetme kehtestamine

Kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad” aastateks 2020–2033 (edaspidi „meede”).

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Meetme üldeesmärgid on järgmised:
 - a) kaitsta ja edendada kultuuride mitmekesisust Euroopas, tuua esile nende ühised jooned ning suurendada kodanike seas ühtsesse kultuuriruumi kuulumise tunnet;
 - b) toetada kultuuri rolli linnade pikaajalises arengus kooskõlas nende vastavate strateegiate ja prioriteetidega.
2. Meetme erieesmärgid on järgmised:
 - a) parandada linnade kultuurielu ulatust, mitmekesisust ja Euroopa mõõdet, sealhulgas riikidevahelise koostöö kaudu;
 - b) muuta kultuur kättesaadavamaks ja suurendada kultuuritegevuses osalemist;
 - c) tugevdada kultuurisektori suutlikkust ja selle seoseid muude sektoritega;
 - d) parandada kultuuri abil linnade rahvusvahelist nähtavust.

Artikkel 3

Juurdepääs meetmele

1. Tiitlikonkursist saavad osa võtta linnad, kes võivad soovi korral kaasata neid ümbritsevaid piirkondi.
2. Tiitlit kandvate linnade arv ühel aastal (edaspidi „tiitliaasta”) ei ole suurem kui kolm.

Igal aastal antakse tiitel maksimaalselt ühele linnale kummaski liikmesriigis, mis on loetletud lisas esitatud ajakavas (edaspidi „ajakava”), ning asjaomastel aastatel ühele kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaadi või ühele liiduga lõikes 5 kirjeldatud asjaoludel ühineva riigi linnale.

3. Liikmesriikide linnadel on õigus kanda tiitlit ühe aasta jooksul vastavalt ajakavas esitatud liikmesriikide järjestusele.
4. Kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide linnad, kes osalevad programmis „Loov Euroopa” või edaspidistes kultuuri toetavates liidu programmides artikli 10 lõikes 2 osutatud taotluse esitamise kutse avaldamise kuupäeval, võivad taotleda tiitlit üheks aastaks avaliku konkursi käigus, mis korraldatakse igal kolmandal aastal vastavalt ajakavale.

Kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide linnadel on aastatel 2020–2033 lubatud osaleda üksnes ühel konkursil.

Igal kandidaatriigil või potentsiaalsel kandidaadil on lubatud aastatel 2020–2033 kanda tiitlit vaid ühel korral.

5. Pärast 4. maid 2014, kuid enne 1. jaanuari 2027 liiduga ühineva riigi linnal on õigus kanda tiitlit vastavalt liikmesriikide suhtes kohaldatavatele eeskirjadele ja menetlustele esimest korda seitsme aasta pärast arvates ühinemisest. Ajakava ajakohastatakse sellele vastavalt. Pärast 1. jaanuari 2027 liiduga ühineval riigil ei ole õigust osaleda meetmes liikmesriigina.

Sellegipoolest on aastatel, mil ajakava kohaselt on juba olemas kolm tiitlit kandvat linna, esimeses lõigus osutatud riikide linnadel õigus kanda tiitlit järgmisel ajakava kohaselt võimalikul aastal, vastavalt nende riikide ühinemise järjekorrale.

Kui esimeses lõigus osutatud riigi linn on varem osalenud kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide jaoks korraldatud konkursil, ei saa ta enam osaleda järgneval liikmesriikide jaoks korraldataval konkursil. Kui aastatel 2020–2033 on sellise riigi linnale antud tiitel löike 4 kohaselt, ei ole sellel riigil kõnealusel ajavahemikul õigust pärast liiduga ühinemist korraldada konkursi liikmesriigina.

Kui samal kuupäeval ühineb liiduga mitu riiki ja kui kõnealused riigid ei ole meetmes osalemise järjekorras kokku leppinud, korraldab nõukogu loositõmbamise.

Artikkel 4

Taotlus

1. Euroopa Komisjon koostab artiklis 5 sätestatud kriteeriumide alusel ühise taotlusvormi, mida peavad kasutama kõik kandidaatlinnad.

Kui kandidaatlinn kaasab oma ümbritseva piirkonna, tuleb taotlus esitada linna nimel.

2. Iga taotlus peab põhinema tugeva Euroopa mõõtmega kultuuriprogrammil.

Kultuuriprogramm peab katma kogu tiitliaasta ning see pannakse kokku spetsiaalselt tiitlit silmas pidades ja artiklis 5 sätestatud kriteeriumide kohaselt.

Artikkel 5

Kriteeriumid

Taotluste hindamise kriteeriumid (edaspidi „kriteeriumid“) on jagatud kategooriatesse „pikaajalisele strateegiale kaasaaitamine“, „Euroopa mõõde“, „kultuuriline ja kunstiline sisu“, „teostamisvõime“, „kaasamine“ ja „korraldus“ järgmiselt:

1) pikaajalisele strateegiale kaasaaitamise kategoorias võetakse arvesse järgmisi tegureid:

- a) kandidaatlinnal on taotlemise ajal olemas kultuuristrateegia, mis hõlmab meetet ja sisaldab kava kultuuritegevuse jätkamiseks pärast tiitliaastat;
- b) kavad kandidaatlinna kultuuri- ja loomesektori tugevdamiseks, sealhulgas kultuuri-, majandus- ja sotsiaalsektori vaheliste pikaajaliste sidemete kujundamiseks;
- c) prognoositav pikaajaline kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik mõju, sealhulgas linnaareng, mida tiitel kandidaatlinnale kaasa tooks;
- d) kavad tiitliga kandidaatlinnale avalduva mõju seireks ja hindamiseks ning hindamistulemuste levitamiseks;

2) Euroopa mõõtmega kategoorias hinnatakse järgmisi tegureid:

- a) Euroopa kultuuriline mitmekesisus, kultuuridevaheline dialoog ning Euroopa kodanike üksteisemõistmist edendava tegevuse ulatus ja kvaliteet;
- b) Euroopa kultuuride, pärandi ja ajaloo ühised jooned ning Euroopa integratsiooni ja päevakajalisi teemasid esiplaanile toova tegevuse ulatus ja kvaliteet;
- c) Euroopa loomeinimeste osalusel, erinevate riikide ettevõtjate või linnadega koostöös, sealhulgas asjakohasel juhul teiste tiitlit kandvate linnadega tehtavate ja riikidevahelise partnerluse raames toimuva tegevuse ulatus ja kvaliteet;
- d) strateegia Euroopa ja laiemas rahvusvahelises üldsuses huvi äratamiseks;

3) kultuurilise ja kunstilise sisu kategoorias hinnatakse järgmisi tegureid:

- a) kultuuriprogrammi selge ja sidus kunstiline visioon ja strateegia;
- b) kohalike loomeinimeste ja kultuuriorganisatsioonide kaasatus kultuuriprogrammi koostamisse ja rakendamisse;
- c) kavandatud tegevuse mitmekesisus ja ulatus ning nende üldine kunstiline kvaliteet;
- d) võime ühendada kohalik kultuuripärand ja traditsioonilised kunstivormid uute, uuenduslike ja eksperimentaalsete kultuuriliste väljendusvormidega;

- 4) teostamisvõime kategoorias tuleb kandidaatidel näidata et:
 - a) taotlusel on laiapõhjaline ja tugev poliitiline toetus ning kohalike, piirkondlike ja riigi ametiasutuste kestev toetus;
 - b) kandidaatlinnal on olemas või seal on loomisel piisav ja toimiv infrastruktuur tiitli kandmiseks;
- 5) kaasamise kategoorias hinnatakse järgmisi tegureid:
 - a) kohaliku elanikkonna ja kodanikuühiskonna kaasatus taotluse ettevalmistamisse ja meetme rakendamisse;
 - b) uute ja jätkusuutlike võimaluste loomine kultuurilisest tegevusest osavõtmiseks võimalikult paljudele kodanikele, eriti noortele, vabatahtlikele ning tõrjutud ja ebasoodsas olukorras rühmadele, sealhulgas vähemustele, pöörates erilist tähelepanu sellele, et sellest tegevusest saaks osa võtta puudega ja eakad inimesed;
 - c) üldine publiku arendamise strateegia, eriti seotus haridusega ning koolide osalemine;
- 6) korralduse kategoorias hinnatakse järgmisi tegureid:
 - a) eelarve tulude poole strateegia ja kavandatud eelarve teostatavus, mis hõlmaks asjakohasel juhul liidu programmi-dest ja fondidest rahalise toetuse taotlemise kava ning ettevalmistusetappi, tiitliaastat ennast, hindamist ja vahendeid järeltegevuseks ning erandolukorra plaani;
 - b) meetme rakendamise kavandatud juhtimis- ja korraldusstruktuur, mis näeb muu hulgas ette asjakohase koostöö kohalike omavalitsuste ja korraldusasutuse, sealhulgas kunstilise meeskonna vahel;
 - c) üldjuhi ja kunstilise juhi ametissenimetamise kord ja nende tegevusvaldkonnad;
 - d) turundus- ja kommunikatsioonistrateegia on terviklik ning juhib tähelepanu asjaolule, et tegu on liidu meetmega;
 - e) korraldusasutuse töötajatel on sobivad oskused ja kogemused tiitliaasta kultuuriprogrammi kavandamiseks, korraldamiseks ja elluviimiseks.

Artikkel 6

Ekspertdikomisjon

1. Moodustatakse sõltumatu ekspertdikomisjon (edaspidi „ekspertdikomisjon”), mille ülesanne on korraldada valik ja seire.
2. Ekspertdikomisjon koosneb liidu institutsioonide ja organite poolt lõike 3 kohaselt ametisse nimetatud kümnest eksperdist (edaspidi „Euroopa eksperdid”).
3. Pärast avaliku konkursi väljakuulutamist koostab Euroopa Komisjon Euroopa ekspertide võimalikest kandidaatidest nimekirja.

Euroopa Parlament, nõukogu ja Euroopa Komisjon valivad nimekirjas toodud eelvalitud kandidaatide seast iga institutsiooni kohta kolm eksperdi ja nimetavad nad ametisse oma institutsiooni menetluse kohaselt.

Regioonide Komitee valib eelvalitud kandidaatide seast välja ühe eksperdi ja nimetab selle eksperdi ametisse oma menetluse kohaselt.

Iga liidu institutsioon ja organ püüab Euroopa ekspertide valimisel tagada ekspertdikomisjoni üldises koosseisus pädevusvaldkondade vastastikuse täiendavuse, tasakaalustatud geograafilise esindatuse ja soolise tasakaalu.

4. Lisaks Euroopa ekspertidele on asjaomasel liikmesriigil õigus nimetada oma liikmesriigist ühe linna väljavalimiseks ja selle üle seire korraldamiseks ametisse kuni kaks eksperdi vastavalt oma menetlusele ja konsulteerides Euroopa Komisjoniga.

5. Kõik eksperdid peavad olema:

- a) liidu kodanikud,
- b) sõltumatud,

- c) omama arvestatavaid kogemusi ja oskusteadmisi
 - i) kultuurisektori,
 - ii) linnade kultuurilise arendamise või
 - iii) Euroopa kultuuripealinna ürituse või muu samaväärse ulatuse ja mõõtmega rahvusvahelise kultuurisündmuse korraldamise vallas,
 - d) võimalised pühendama eksperdikomisjoni tööle vajaliku arvu tööpäevi aastas.
6. Eksperdikomisjon määrab oma esimehe.
7. Euroopa eksperdid nimetatakse ametisse kolmeks aastaks.

Olenemata esimeses lõigus sätestatust nimetab Euroopa Parlament eksperdikomisjoni esmakordsel moodustamisel oma eksperdid ametisse kolmeks aastaks, Euroopa Komisjon oma eksperdid kaheks aastaks, nõukogu ja Regioonide Komitee oma eksperdid üheks aastaks.

8. Kõik eksperdid teatavad igast reaalsest või võimalikust huvid konfliktist seoses konkreetse kandidaatlinnaga. Huvid konfliktist teatamise korral või selle ilmnemisel astub kõnealune ekspert tagasi ning asjaomane liidu institutsioon või organ või liikmesriik asendab kõnealuse liikme järelejäanud ametiajaks vastavalt asjakohasele menetlusele.

Artikkel 7

Taotluste esitamine liikmesriikides

1. Iga liikmesriik vastutab oma linnade vahelise konkursi ajakava kohase korraldamise eest.
2. Asjaomased liikmesriigid avaldavad konkursikutse vähemalt kuus aastat enne tiitliaasta algust.

Erandina esimesest lõigust avaldavad liikmesriigid, kel on õigus nimetada 2020. aastal tiitlit kandev linn, konkursikutse esimesel võimalusel pärast 4. maid 2014.

Iga konkursikutse peab sisaldama artikli 4 lõikes 1 osutatud taotlusvormi.

Iga konkursikutse puhul on kandidaatlinnade taotluste esitamise tähtaeg kõige varem kümme kuud pärast kutse avaldamist.

3. Asjaomased liikmesriigid teavitavad taotlustest Euroopa Komisjoni.

Artikkel 8

Eelvaliku tegemine liikmesriikides

1. Iga asjaomane liikmesriik kutsub kokku eksperdikomisjoni eelvalikukohtumiseks kandidaatlinnadega hiljemalt viis aastat enne tiitliaastat.

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid, kel on õigus nimetada 2020. aastal tiitlit kandvad linnad, pikendada seda tähtaega kõige rohkem ühe aasta võrra.

2. Eksperdikomisjon koostab pärast taotluste kriteeriumidest lähtuvat hindamist kandidaatlinnade esialgse nimekirja ning esitab kõigi taotluste kohta eelvalikuaruande, mis hõlmab muu hulgas soovitusi esialgsesse nimekirja kantud kandidaatlinnadele.
3. Eksperdikomisjon esitab eelvalikuaruande asjaomastele liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile.
4. Iga asjaomane liikmesriik kiidab esialgse nimekirja eksperdikomisjoni aruande põhjal ametlikult heaks.

Artikkel 9

Lõppvaliku tegemine liikmesriikides

1. Esialgsesse nimekirja kantud kandidaatlinnad täiendavad oma taotlusi ja vaatavad need läbi, et täita kriteeriume ja võtta arvesse eelvalikuaruandes esitatud soovitusi, ning esitavad need asjaomasele liikmesriigile, kes edastab need omakorda Euroopa Komisjonile.

2. Hiljemalt üheksa kuud pärast eelvalikukohtumist kutsub iga asjaomane liikmesriik kokku eksperdikomisjoni ja esialgselt välja valitud kandidaatlinnad, et teha lõplik valik.

Vajaduse korral võib asjaomane liikmesriik Euroopa Komisjoniga konsulteerides kõnealust üheksakuulist tähtaega mõistliku ajavahemiku võrra pikendada.

3. Eksperdikomisjon hindab täiendatud ja läbivaadatud taotlusi.

4. Eksperdikomisjon esitab esialgselt välja valitud kandidaatlinnade taotluste kohta lõppvalikuaruande koos soovitusel maksimaalselt ühe asjaomase liikmesriigi linna nimetamiseks.

Lõppvalikuaruandes esitatakse asjaomasele linnale ka soovitud meetmete kohta, mis tuleks tiitliaasta alguseks veel võtta.

Eksperdikomisjon esitab lõppvalikuaruande asjaomasele liikmesriigile ja Euroopa Komisjonile.

5. Kui lõikes 4 sätestatust olenemata ei täida kõiki kriteeriume ükski kandidaatlinn, võib eksperdikomisjon soovitada asjaomasel aastal tiitlit mitte välja anda.

Artikkel 10

Eelvaliku ja lõppvaliku tegemine kandidaatriikides ja potentsiaalsete kandidaatide hulgas

1. Kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide linnade vahelise konkursi korraldamise eest vastutab Euroopa Komisjon.

2. Vähemalt kuus aastat enne tiitliaasta algust avaldab Euroopa Komisjon *Euroopa Liidu Teatajas* konkursikutse.

Iga konkursikutse peab sisaldama artikli 4 lõikes 1 osutatud taotlusvormi.

Iga konkursikutse puhul on taotluse esitamise tähtaeg kõige varem kümme kuud pärast konkursikutse avaldamist.

3. Eksperdikomisjon teeb vastavate taotluste alusel eelvaliku linnade seast vähemalt viis aastat enne tiitliaasta algust. Kohtumist kandidaatlinnadega ei korraldata.

Eksperdikomisjon koostab pärast taotluste kriteeriumidest lähtuvat hindamist kandidaatlinnade esialgse nimekirja ning esitab kõigi taotluste kohta eelvalikuaruande, mis hõlmab muu hulgas soovitusi esialgsesse nimekirja kantud kandidaatlinnadele.

Eksperdikomisjon esitab oma eelvalikuaruande Euroopa Komisjonile.

4. Esialgselt välja valitud kandidaatlinnad täiendavad oma taotlusi ja vaatavad need läbi, et täita kriteeriume ning võtta arvesse eelvalikuaruandes esitatud soovitusi, ning esitavad need Euroopa Komisjonile.

Euroopa Komisjon kutsub eksperdikomisjoni lõpliku valiku tegemise kohtumisele esialgselt välja valitud kandidaatlinnadega hiljemalt üheksa kuud pärast eelvalikukohtumist.

Vajaduse korral võib Euroopa Komisjon kõnealust üheksakuulist tähtaega mõistliku ajavahemiku võrra pikendada.

5. Eksperdikomisjon hindab täiendatud ja läbivaadatud taotlusi.

6. Eksperdikomisjon esitab lõppvalikuaruande esialgu välja valitud kandidaatlinnade taotluste kohta koos soovitusel maksimaalselt ühe kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaadi linna nimetamiseks.

Lõppvalikuaruandes esitatakse asjaomasele linnale ka soovitud meetmete kohta, mis tuleks tiitliaasta alguseks veel võtta.

Eksperdikomisjon esitab oma lõppvalikuaruande Euroopa Komisjonile.

7. Kui lõikes 6 sätestatust olenemata ei täida kõiki kriteeriume ükski kandidaatlinn, võib eksperdikomisjon soovitada asjaomasel aastal tiitlit mitte välja anda.

*Artikkel 11***Nimetamine**

1. Iga asjaomane liikmesriik nimetab ühe tiitlit kandva linna, võttes aluseks eksperdikomisjoni lõppvalikuaruande soovitused, ning teavitab sellest nimetamisest Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komiteed hiljemalt neli aastat enne tiitliaastat.

Erandina esimeses lõigus sätestatust võivad liikmesriigid, kel on õigus nimetada 2020. aastal tiitlit kandvad linnad, pikendada kõnealust tähtaega kõige rohkem ühe aasta võrra.

2. Kui tegemist on kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatidega, nimetab Euroopa Komisjon vastavatel aastatel ühe tiitlit kandva linna, võttes aluseks eksperdikomisjoni lõppvalikuaruande soovitused, ning teavitab sellest nimetamisest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja Regioonide Komiteed hiljemalt neli aastat enne tiitliaastat.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud nimetamisega peab kaasnema nimetamise põhjendus, mis tugineb eksperdikomisjoni aruannetele.

4. Kui linn kaasab oma ümbritsevad piirkonnad, kohaldatakse nimetamist vaid linnale.

5. Kahe kuu jooksul pärast nimetamisest teatamist avaldab Euroopa Komisjon Euroopa kultuuripealinnadeks nimetatud linnade loetelu *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

*Artikkel 12***Koostöö kultuuripealinnaks nimetatud linnade vahel**

Samaks aastaks kultuuripealinnaks nimetatud linnad töötavad selle nimel, et luua seoseid oma kultuuriprogrammide vahel, ning sellist koostööd võib kaaluda artiklis 13 sätestatud seire raames.

*Artikkel 13***Seire**

1. Eksperdikomisjon seirab asjaomasel aastal tiitlit kandvate linnade ettevalmistumist ning pakub neile tuge ja juhiseid alates nende nimetamisest kuni tiitliaasta alguseni.

2. Selleks korraldab Euroopa Komisjon eksperdikomisjoni ja kultuuripealinnaks nimetatud linnade vahel kolm seirekohtumist järgmiselt:

- a) kolm aastat enne tiitliaastat,
- b) 18 kuud enne tiitliaastat ja
- c) kaks kuud enne tiitliaastat.

Asjaomane liikmesriik või kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat võib nimetatud kohtumistel osalemiseks nimetada oma vaatleja.

Kuus nädalat enne iga seirekohtumist esitavad kultuuripealinnaks nimetatud linnad Euroopa Komisjonile eduaruande.

Seirekohtumiste ajal hindab eksperdikomisjon ettevalmistusi ja annab nõu, et aidata kultuuripealinnaks nimetatud linnadel töötada välja kõrgetasemeline kultuuriprogramm ja tulemuslik strateegia. Eksperdikomisjon pöörab erilist tähelepanu lõppvalikuaruandes ja varasemates lõikes 3 osutatud seirearuannetes esitatud soovitustele.

3. Pärast iga seirekohtumist avaldab eksperdikomisjon seirearuande ettevalmistuste käigu ja edasise tegevuse kohta.

Eksperdikomisjon edastab oma seirearuanded Euroopa Komisjonile, samuti kultuuripealinnaks nimetatud linnadele ja asjaomasele liikmesriigile, kandidaatriigile või potentsiaalsele kandidaadile.

4. Lisaks seirekohtumistele võib Euroopa Komisjon korraldada vajaduse korral igal ajal eksperdikomisjoni visiite kultuuripealinnaks nimetatud linnadesse.

*Artikkel 14***Auhind**

1. Euroopa Komisjon võib kultuuripealinnaks nimetatud linnale anda Melina Mercourile pühendatud rahalise auhinna (edaspidi „auhind“), juhul kui seda rahastatakse asjakohase mitmeaastase finantsraamistiku kaudu.

Auhinna õiguslikku ja rahalist külge käsitletakse liidu vastavates kultuuritoetusprogrammides.

2. Auhinnaraha makstakse välja hiljemalt tiitliaasta märtsi lõpus, tingimusel et asjaomane kultuuripealinnaks nimetatud linn täidab taotlemisetapis võetud kohustused, täidab kriteeriume ja võtab arvesse valiku- ja seirearuannetes sisalduvaid soovitusi.

Taotlemisetapis võetud kohustusi loetakse täidetuks, kui kultuuripealinnaks nimetatud linn ei ole taotlemisetapi ja tiitliaasta vahel teinud programmis või strateegias olulisi muudatusi, pidades kinni eelkõige järgmisest:

- a) eelarve on hoitud tasemel, mis võimaldab ellu viia taotluse ja kriteeriumidega kooskõlas oleva kõrgetasemelise kultuuriprogrammi;
- b) kunstilise meeskonna sõltumatust on asjakohaselt austatud;
- c) Euroopa mõõde on jäänud kultuuriprogrammi lõppversioonis piisavalt tugevaks;
- d) asjaomase kultuuripealinnaks nimetatud linna turundus- ja kommunikatsioonistrateegias ja -materjalides kajastatakse selgelt asjaolu, et tegu on liidu meetmega;
- e) koostatud on kavad, et seirata ja hinnata tiitli mõju kultuuripealinnaks nimetatud linnale.

*Artikkel 15***Praktiline korraldus**

Euroopa Komisjonil on eelkõige järgmised ülesanded:

- a) tagada meetme üldine sidusus;
- b) tagada liikmesriikide ja eksperdikomisjoni tegevuse omavaheline koordineerimine;
- c) võttes arvesse artiklis 2 osutatud eesmäärke ja kriteeriume, koostada tihedas koostöös eksperdikomisjoniga suunised, et aidata korraldada valikut ja seiret;
- d) osutada eksperdikomisjonile tehnilist abi;
- e) avaldada oma veebisaidil kõik eksperdikomisjoni aruanded;
- f) avalikustada kogu asjakohane teave ja aidata tagada meetme nähtavus Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil;
- g) tõhustada kogemuste ja heade tavade vahetamist endiste, praeguste ja tulevaste tiitlit kandvate linnade vahel, samuti kandidaatlinnade vahel, ning edendada linnade hindamisaruannete ja kogemuste laiemat levikut.

*Artikkel 16***Hindamine**

1. Iga Euroopa kultuuripealinna aasta tulemuste hindamine on asjaomase linna ülesanne.

Euroopa Komisjon määrab artiklis 2 osutatud meetme eesmärkide ja kriteeriumide põhjal asjaomaste linnade jaoks kindlaks ühised suunised ja näitajad, et tagada hindamises ühtne lähenemisviis.

Asjaomased linnad koostavad oma hindamisaruanded ja edastavad need Euroopa Komisjonile tiitliaastale järgneva aasta 31. detsembriks.

Euroopa Komisjon avaldab hindamisaruanded oma veebilehel.

2. Lisaks linnade korraldatud hindamisele tagab Euroopa Komisjon, et meetme tulemuste kohta viiakse regulaarselt läbi sõltumatu välishindamine.

Sõltumatu välishindamise käigus keskendutakse kõigi endiste kultuuripealinnade asetamisele Euroopa konteksti, mis võimaldab teha võrdlusi ning tuua esile kasulikke õppetunde nii tulevaste kultuuripealinnade kui ka kõigi Euroopa linnade jaoks. Hindamise käigus antakse hinnang meetmele tervikuna, sealhulgas meetme elluviimise tõhususele, meetme mõjule ja selle täiustamise võimalustele.

Euroopa Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Regioonide Komiteele järgmised hindamisel põhinevad aruanded, millele lisatakse vajaduse korral asjakohased ettepanekud:

- a) esimene vahearuanne 31. detsembriks 2024,
- b) teine vahearuanne 31. detsembriks 2029,
- c) järelhindamise aruanne 31. detsembriks 2034.

Artikkel 17

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

Otsus nr 1622/2006/EÜ tunnistatakse kehtetuks. Seda kohaldatakse aga jätkuvalt linnade suhtes, mis on nimetatud või mis veel nimetatakse Euroopa kultuuripealinnadeks aastatel 2013–2019.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 16. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

LISA

AJAKAVA

2020	Horvaatia	Iirimaa	
2021	Rumeenia	Kreeka	Kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat
2022	Leedu	Luksemburg	
2023	Ungari	Ühendkuningriik	
2024	Eesti	Austria	Kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat
2025	Sloveenia	Saksamaa	
2026	Slovakkia	Soome	
2027	Läti	Portugal	Kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat
2028	Tšehhi Vabariik	Prantsusmaa	
2029	Poola	Rootsi	
2030	Küpros	Belgia	Kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat
2031	Malta	Hispaania	
2032	Bulgaaria	Taani	
2033	Madalmaad	Itaalia	Kandidaatriik või potentsiaalne kandidaat